

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความพึงพอใจและการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาในวิทยาลัยครูคังไซ แขวงเชียงขวาง ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปีการศึกษา 2552 ที่มีต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูคังไซ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษา ปีที่ 1 ปีที่ 2 และ ปีที่ 3 ที่สังกัดในสาขาวิชาครูประถม สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สังคม และสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ในวิทยาลัยครูคังไซ ปีการศึกษา 2552 ใช้เกณฑ์กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางกำหนดขนาดของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 338 คน โดยแบ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามแบบการแบ่งชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 3 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักศึกษาในวิทยาลัยครูคังไซ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูคังไซ ปีการศึกษา 2552 ใน 4 ด้านคือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านการบริหารจำนวน 56 ข้อ ลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เครื่องมือนี้ผู้วิจัยนำไปหาความเที่ยงตรง โดยเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านพิจารณาเพื่อให้ข้อเสนอแนะและแก้ไขปรับปรุงแล้วนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นปรากฏว่า ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลโดยเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองจำนวน 338 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS for Windows) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t -test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และสำรวจจากการสัมภาษณ์โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สรุปสาระสำคัญของผลการศึกษาดังนี้

1. นักศึกษาในวิทยาลัยครูคังไซ แขวงเชียงขวาง ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปีการศึกษา 2552 มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูคังไซ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ เมื่อพิจารณารายด้านปรากฏผลดังนี้

1.1 ด้านอาคารสถานที่ นักศึกษาวิทยาลัยครูคังไซ มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อม วิทยาลัยครูคังไซ แขวงเชียงขวาง ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปีการศึกษา 2552 ด้านอาคารสถานที่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ความสะดวกในการนำใช้ห้องสมุด ความเพียงพอของแสงสว่างในห้องเรียน และความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัยของอาคารเรียน พร้อมนี้พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ได้แก่ ความเพียงพอของห้องปฏิบัติการในการทดลอง ความสะอาดบริเวณภายในวิทยาลัย และความเพียงพอของถังขยะสำหรับรองรับขยะมูลฝอยในวิทยาลัย และพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ความสะอาดถูกสุขลักษณะของห้องน้ำ และความสะดวกเพียงพอของห้องน้ำกับจำนวนนักศึกษา

1.2 ด้านการเรียนการสอน นักศึกษาวิทยาลัยครูคังไซ มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อม วิทยาลัยครูคังไซ แขวงเชียงขวาง ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปีการศึกษา 2552 ด้านการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ความรู้ของอาจารย์ต่อเนื้อหาที่สอน ความเหมาะสมของเนื้อหาที่สอนกับการนำไปใช้ในการปฏิบัติ และความสุภาพในการปฏิบัติตนของนักศึกษากับอาจารย์ผู้สอนและมีความพึงพอใจในลำดับสุดท้าย คือ ความเพียงพอของจำนวนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติ

1.3 ด้านกลุ่มเพื่อน นักศึกษาวิทยาลัยครูคังไซมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อม วิทยาลัยครูคังไซ แขวงเชียงขวาง ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปีการศึกษา 2552 ด้านกลุ่มเพื่อน โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ความสามัคคีในหมู่คณะของนักศึกษา การมีน้ำใจเอื้อเฟื้อ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ของนักศึกษา และการยอมรับซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่มนักศึกษา และมีความพึงพอใจในลำดับสุดท้าย คือ การแนะนำช่วยเหลือด้านการเรียนของรุ่นพี่ต่อรุ่นน้อง

1.4 ด้านการบริหาร นักศึกษาวิทยาลัยครูคังไซมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อม วิทยาลัยครูคังไซ แขวงเชียงขวาง ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปีการศึกษา 2552 ด้านการบริหาร โดยรวม และรายข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถาบันได้จัดปฐมนิเทศเพื่อชี้แจงกฎระเบียบต่าง ๆ ของสถาบันให้กับนักศึกษาใหม่ ได้รับทราบ มีการจัดระบบรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของบุคลากรภายในสถาบัน และระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของสถาบันเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบันของสถาบันและมีความพึงพอใจในลำดับสุดท้าย คือ ความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการแก่นักศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาในวิทยาลัยครูคังไซที่มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูคังไซ แขวงเชียงขวาง ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ปีการศึกษา 2552 จำแนกตามเพศ และปีเรียนของนักศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามสาขาวิชาเรียน โดยรวม นักศึกษามีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตามรายด้านเห็นว่า ด้านการเรียนการสอนนักศึกษามีสาขาวิชาเรียนต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความพึงพอใจเป็นรายคู่โดยวิธีการ LSD ทางด้านการเรียนการสอนพบว่า นักศึกษาในสาขาวิชาครุประถม และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สังคม มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่ง นักศึกษาในสาขาวิชาครุประถมมีความพึงพอใจน้อยกว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สังคม

นักศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สังคม มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่ง นักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติมีความพึงพอใจน้อยกว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สังคม

นักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สังคม และสาขาวิชาภาษาอังกฤษ มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่ง นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ มีความพึงพอใจน้อยกว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สังคม

2.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความพึงพอใจเป็นรายคู่โดยวิธีการ LSD โดยรวมทุกด้านพบว่า นักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สังคม และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ มีความพึงพอใจต่อด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านการบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่ง นักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติมีความพึงพอใจน้อยกว่า นักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สังคม

นักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สังคม และนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ มีความพึงพอใจต่อด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านการบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่ง นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ มีความพึงพอใจน้อยกว่า นักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สังคม

3. จากการสัมภาษณ์ นักศึกษาวิทยาลัยครูคงใจ ผู้วิจัยสามารถสรุปสิ่งที่ควรส่งเสริมสภาพแวดล้อม ดังนี้

3.1 ด้านอาคารสถานที่ ควรขยายจำนวนห้องน้ำ ห้องเรียน มีการจัดทำความสะอาดอย่างปกติ และใช้ได้อย่างสะดวก เพิ่มการตกแต่งภายในบริเวณวิทยาลัยให้สวยงามโดยการปลูกต้นไม้ที่สวยงามและร่มรื่นเหมาะสมในการพักผ่อน ปรับปรุงทางรถ ทางเดินให้ดูสวยงามและสามารถเข้าออกได้หลายด้าน เพิ่มจำนวนถังขยะเพื่อรองรับขยะต่าง ๆ

3.2 ด้านการเรียนการสอน อาจารย์ต้องลดการให้กิจกรรมและมีสรุปเนื้อหาที่สำคัญให้นักศึกษาเพิ่มวัสดุอุปกรณ์ และปรับปรุงห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ให้เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา

3.3 ด้านกลุ่มเพื่อน เพิ่มความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกันของกลุ่มนักศึกษา

3.4 ด้านการบริหาร ควรเพิ่มความสะดวกรวดเร็วในการบริการแก่นักศึกษา

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกกล่าวถึงประเด็นสำคัญที่ค้นพบจากการศึกษาตามความมุ่งหวังของการวิจัย กรอบความคิด และสมมติฐานของการวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูคงใจ แขวงเชียงขวาง ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปีการศึกษา 2552 โดยรวมและรายด้าน ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านการบริหารอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า วิทยาลัยครูคงใจ ได้มีแผนพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัยเพื่อรองรับการเปิดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีและก้าวไปถึงการยกฐานะวิทยาลัยให้เป็นมหาวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับ สิริพร บ่อพิมาย (2550) ได้กล่าวไว้ว่า ระดับความพึงพอใจของนิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารทั่วไปมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ รัตนกรณ ศิริพุ่มบาง (2549, หน้า 19 อ้างถึงใน อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์, 2533, หน้า 42) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับอาคารสถานที่ ซึ่งมีลักษณะเด่น ๆ คือ ที่นั่งของนักเรียน ห้างพอเหมาะที่จะอ่านอักษรบนกระดานได้ ห้องเรียนมีแสงสว่างและการระบายอากาศ มีห้องสมุด และห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้นักเรียนใช้ค้นคว้า ขนาดของโต๊ะ เก้าอี้ พอเหมาะกับตัวนักเรียน ที่นั่งของห้องเรียนมีครบจำนวนนักเรียน สภาพอากาศในห้องเรียนไม่ร้อนอบอ้าว สภาพห้องเรียนส่วนใหญ่สะอาดและสงบ มีบริการถ่ายเอกสารและการพิมพ์ และสอดคล้องกับ โรไมน์ (Romine, 1974 อ้างถึงใน วิระ ค้างแป้น (2544) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี คือ บุคลิกภาพของผู้สอน การเตรียมการสอน การเสนอเนื้อหา การรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน พร้อมนี้ รัตนกรณ ศิริพุ่มบาง (2549) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อนเป็นสภาพแวดล้อมที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อนักศึกษาอย่างมาก นักศึกษาที่กำลังศึกษาในสถาบันเป็นกลุ่มบุคคลที่อยู่ในวัยกำลังเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ร่างกายและจิตใจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความอยากรู้อยากเห็นมีความเป็นอิสระ มีความเชื่อมั่นในอุดมการณ์และความคิดใหม่ ๆ นักศึกษาเมื่อเข้าไปอยู่ในสถาบันศึกษาจำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กับเพื่อนอย่างมาก กลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการทางด้าน

ความรู้ ทัศนคติ บุคลิกภาพและคุณธรรมของนักศึกษา และสอดคล้องกับ เมก คาราวสกี (2551) ได้กล่าวถึงกระบวนการในการบริหารโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จสูงมี คือ การบริหารต้องมีวัตถุประสงค์มีส่วนร่วมในกระบวนการมีความเป็นเอกภาพด้านจุดประสงค์ มีการปฏิบัติงานอย่างเป็นปกติและมีการร่วมมือกัน มีการพัฒนาทางด้านการวิชาการและเพิ่มเวลาในการเรียนให้หลากหลาย สร้างวัฒนธรรมในโรงเรียนในทางบวก สร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน สร้างสภาพแวดล้อมให้เป็นระเบียบและสร้างขวัญกำลังใจ ตั้งวัตถุประสงค์สูงและเหมาะสมกับหมดทุกคนรวมทั้งนักเรียนและพนักงานให้สิทธิและหน้าที่รับผิดชอบ ติดตามความก้าวหน้าในระดับโรงเรียน ระดับห้องเรียนและระดับบุคคล มีการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ของพนักงานผู้ปกครอง สังคมต้องมีส่วนร่วมเพื่อจำกัดอิทธิพลที่เป็นด้านลบและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในด้านบวก

1.1 ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า อาคารเรียนส่วนมากเป็นอาคารได้มาตรฐานพร้อมนั้นในแต่ละปีผู้บริหารวิทยาลัยได้มีแผนในการพัฒนาเพื่อทำให้สถาบันมีสิ่งใหม่มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ กิตติมา ปรีดีศิลป (2532, หน้า 197 อ้างถึงใน รัตนาภรณ์ ศรีพุ่มบาง, 2549, หน้า 17-18) ได้ให้ความหมายของการบริหารอาคารสถานที่ว่า หมายถึงการรู้จักจัดหา รู้จักใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการควบคุม ดูแล รักษา การให้บริการชุมชน และการรู้จักส่งเสริมการทำนุบำรุงอาคารสถานที่ที่มีอยู่ให้คงสภาพดีและสนองความต้องการได้อย่างเพียงพอ อาคารสถานที่ของโรงเรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ที่จะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าเรามุ่งให้การเรียนการสอนบรรลุผลอย่างสมบูรณ์แล้ว ก็จำเป็นต้องจัดอาคารสถานที่ของโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่ที่หลักวิชาเอื้อต่อกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุด

จำแนกตามรายชื่อ พบว่า ข้อที่ให้นักศึกษามีความพึงพอใจมากอันดับแรกได้แก่ความสะดวกในการใช้ห้องสมุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พนักงานรับผิดชอบห้องสมุดได้อำนวยความสะดวกในการใช้ และการบริการ มีการแนะนำก่อนการใช้ พร้อมทั้งจัดเอกสารเป็นหมวดเพื่อความสะดวกในการค้นหา มีโต๊ะ เก้าอี้ เพื่อสำหรับอ่านหนังสือ ซึ่งสอดคล้องกับ สิริพร บ่อพิมาย (2550, หน้า 50) พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในด้านห้องสมุดในระดับมาก และพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจสองอันดับสุดท้ายในระดับน้อย ได้แก่ ความสะดวกเพียงพอของห้องน้ำ กับจำนวนนักศึกษา และความสะอาดถูกสุขลักษณะของห้องน้ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า จำนวนห้องน้ำในวิทยาลัยครูคงไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา และอาจเป็นเพราะว่าห้องน้ำในวิทยาลัยครูคงไม่อำนวยความสะดวกในการใช้ ขาดน้ำใช้ในห้องน้ำ จึงทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ วิระ ด้วงแป้น (2544) พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจเกี่ยวกับความสะอาดถูกสุขลักษณะของห้องน้ำ และความสะดวกของห้องน้ำ ในสถานศึกษาในระดับน้อย

1.2 ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อม ด้านการเรียนการสอน โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า อาจารย์แต่ละคนได้รับการฝึกอบรม เกี่ยวกับการสอนอย่างปกติ และอาจารย์จำนวนหลายท่านได้รับการยกระดับทางการศึกษาให้ได้ ระดับมาตรฐาน อาจารย์แต่ละท่านได้นำใช้วิธีการสอนอย่างหลากหลายรูปแบบ จึงทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ รัตนภรณ์ ศรีพุ่มบาง (2549) ศึกษาพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในด้านการเรียนการสอนของสถาบันการพลศึกษา วิทยาลัยเขตชลบุรี โดยรวม อยู่ในระดับมาก

จำแนกตามรายข้อ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมากอันดับแรกได้แก่ ความรู้ของอาจารย์ต่อเนื้อหาที่สอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า อาจารย์ผู้สอนแต่ละคนส่วนมากสอนวิชาเดิม ทำให้เกิดชำนาญในการสอนมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ วีระ ค้างแป้น (2544) ศึกษาพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจ ด้านการเรียนการสอนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกี่ยวกับความสามารถในการสอนของอาจารย์ ในระดับมาก และพบว่านักศึกษามีความพึงพอใจ อันดับสุดท้ายในระดับปานกลาง ได้แก่ ความเพียงพอของจำนวนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า วิทยาลัยครูคงใจขาดกระบวนการในการผลิตหรือทุนสำหรับซื้อวัสดุอุปกรณ์ ที่ทันสมัยประกอบในห้องปฏิบัติการในการทดลองไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับ วีระ ค้างแป้น (2544) ศึกษาพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจ ด้านการเรียนการสอนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกี่ยวกับ ความเพียงพอของจำนวนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติ ในระดับปานกลาง

1.3 ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อม ด้านกลุ่มเพื่อน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก จำแนกตามรายข้อพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมาก อันดับแรกได้แก่ ความสามัคคีในหมู่คณะของนักศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาที่อยู่ร่วมกัน เป็นกลุ่มทำให้นักศึกษาได้รู้สึกที่ตนเองประสบความสำเร็จหลายอย่างจากเพื่อน จึงทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจทางด้านกลุ่มเพื่อนในระดับมาก และมีความพึงพอใจในอันดับสุดท้าย ได้แก่ การแนะนำช่วยเหลือด้านการเรียนของรุ่นพี่ต่อรุ่นน้อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาระหว่าง รุ่นต่อรุ่นมีความเกรงใจซึ่งกันและกัน ไม่กล้าแลกเปลี่ยนบทเรียนซึ่งกันและกัน

1.4 ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อม ด้านการบริหาร โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก จำแนกตามรายข้อพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมาก อันดับแรกได้แก่ สถาบันได้จัดปฐมนิเทศเพื่อชี้แจงกฎระเบียบต่าง ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า วิทยาลัยครูคงใจได้จัดแบ่งหน้าที่รับผิดชอบแก่พนักงานในวิทยาลัยอย่างละเอียดในการดูแล การอำนวยความสะดวกรวมทั้งการช่วยเหลือด้านอื่น ๆ ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ หวน พินธุพันธ์ (2549, หน้า 2-3)

ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษา คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีต่อบุคคลพัฒนาตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำรงชีวิตอยู่

2. ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทั้งในด้าน ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านการบริหารไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงที่มาเรียนในวิทยาลัยเป็นนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนมัธยมที่ห่างไกล และมาพักอยู่ร่วมกันทำให้มีความใกล้ชิด มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันอยู่เสมอ นอกจากนี้วิทยาลัยยังได้จัดสถานที่สำหรับพักผ่อน นั่งเล่น สถานที่เล่นกีฬา มีการปลูกต้นไม้ให้เป็นร่มเย็น ดังนี้เป็นต้น ในด้านการเรียนการสอน ครู อาจารย์ส่วนมาก มีความรู้ความสามารถ มีความรับผิดชอบ ตั้งใจพัฒนานักศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถ และนำไปประกอบอาชีพได้ ซึ่งสอดคล้องกับ วิระ ค่วงแป้น (2544) ได้กล่าวว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน และด้านกลุ่มเพื่อน ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ รัตนภรณ์ ศรีพุ่มบาง (2549) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน เป็นสภาพแวดล้อมที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อนักศึกษาอย่างมาก นักศึกษาที่กำลังศึกษาในสถาบันเป็นกลุ่มบุคคลที่อยู่ในวัยกำลังเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ร่างกายและจิตใจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความอยากรู้อยากเห็นของความเป็นอิสระ มีความเชื่อมั่นในอุดมการณ์และความคิดใหม่ ๆ นักศึกษาเมื่อเข้าไปอยู่ในสถาบันศึกษาจำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กับเพื่อนอย่างมาก กลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการทางด้านความรู้ ทักษะคติ บุคลิกภาพและคุณธรรมของนักศึกษา

3. ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาปีที่ 1 ปีที่ 2 และ ปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูคงใจโดยรวมและรายด้าน ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านการบริหารไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า วิทยาลัยครูคงใจ ได้ให้ความสำคัญแก่นักศึกษาแต่ละปีเรียนอย่างเท่าเทียมกัน เปิดโอกาสให้นักศึกษาทุก ๆ ปี ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของวิทยาลัยอย่างเต็มที่ จึงทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกัน และพบว่า นักศึกษาที่สังกัดในสาขาวิชาครูประถม สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สังคม และสาขาวิชาภาษาอังกฤษมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาในแต่ละสาขาวิชาเรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดการชอบ และพฤติกรรมภายนอกต่าง ๆ จะมีอิทธิพลในการตัดสินใจหรือแสดงความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูคงใจได้แตกต่างกัน

ส่วนรายด้านพบว่า ด้านการเรียนการสอน นักศึกษาที่มีสาขาวิชาเรียนต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาที่มาเรียนในแต่ละสาขาวิชามาจากพื้นที่ต่างกัน มีความรู้พื้นฐานต่างกัน และวิชาที่เรียนในแต่ละสาขาวิชาไม่เหมือนกัน ทำให้เกิดการเรียนรู้แตกต่างกัน ซึ่งอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้มีอิทธิพลในการตัดสินใจ หรือแสดงความคิดเห็น ความพึงพอใจต่อ ด้านการเรียนการสอน ในวิทยาลัยครูคงไซ ได้ละเอียดรอบคอบ และตั้งใจพิจารณา ได้แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับ สุบัน โญะ จินารงค์ (2547) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตรุ่น 2 ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สำหรับผู้บริหาร มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสารสนเทศ จังหวัดจันทบุรี พบว่า นิสิตมีอายุต่างกันมีความพึงพอใจต่อกระบวนการเรียนการสอนด้านเนื้อหาวิชา ด้านอาจารย์สอน และในสภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่า ด้านอาคารสถานที่ ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านการบริหาร นักศึกษาที่มีสาขาวิชาเรียนต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า วิทยาลัย ได้เห็นความสำคัญแก่ทุก ๆ สาขาวิชาเรียน ทั้งการศึกษอบรมนักศึกษา ให้มีความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งและกันการจัดสรรพื้นที่ นโยบายต่าง ๆ รวมทั้งการอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษา เป็นต้น ให้เท่าเทียมกัน จึงทำให้นักศึกษา มีความพึงพอใจ ไม่แตกต่างกัน

3.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความพึงพอใจเป็นรายคู่โดยวิธีการ LSD ทางด้านการเรียนการสอนพบว่า นักศึกษาในสาขาวิชาครูประถม และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สังคม มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งนักศึกษาในสาขาวิชาครูประถมมีความพึงพอใจน้อยกว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สังคม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาสาขาวิชาครูประรมมีวิชาเรียนที่ไม่แยกเป็นเฉพาะเหมือนดังสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สังคม หมายความว่า สาขาวิชาครูประถมได้เรียนทั้งวิชาที่เรียนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สังคมแต่สิ่งที่ต้องเรียนมากกว่าก็คือ จะต้องได้เรียนคณิตศาสตร์ เคมี ชีววิทยา ฟิสิกส์ เป็นต้น และนักศึกษาส่วนใหญ่ขาดความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ เคมี ฟิสิกส์ ซึ่งทำให้การเรียนของนักศึกษาในสาขาวิชาครูประถม มีปัญหามากกว่า การเรียนของนักศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สังคม อาจเป็นสาเหตุทำให้ความพึงพอใจของนักศึกษาในสาขาวิชาครูประถมที่มีต่อการเรียนการสอนน้อยกว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สังคม

นักศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สังคม มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติมีความพึงพอใจน้อยกว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สังคม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์มีความรู้พื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ เคมี ฟิสิกส์ และอื่น ๆ ไม่เพียงพอ อาจทำให้การเรียนมีปัญหามากกว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สังคม

นักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สังคม และสาขาวิชาภาษาอังกฤษ มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งว่า นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ มีความพึงพอใจน้อยกว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สังคม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาในสาขาวิชาภาษาอังกฤษ มีความรู้พื้นฐานด้านภาษาอังกฤษไม่ดีเท่าที่ควร หลังจากได้เข้าเรียนก็ทำให้เกิดปัญหาต่อการเรียน เพราะเป็นวิชาที่นักศึกษาไม่เคยเรียนมาก่อน หมายความว่า เป็นความรู้ใหม่ทั้งหมด

4. ผลการสัมภาษณ์ นักศึกษาวิทยาลัยครูคงใจ พบว่า

4.1 ด้านอาคารสถานที่ ควรขยายจำนวนห้องน้ำ ห้องเรียน มีการทำความสะอาดอย่างดี และใช้ได้อย่างสะดวก เพิ่มการตกแต่งภายในบริเวณวิทยาลัยให้สวยงาม โดยการปลูกต้นไม้ที่สวยงาม และร่มรื่นเหมาะสมในการพักผ่อน ปรับปรุงทางรถ ทางเดิน ให้ดูสวยงามและสามารถเข้าออกได้หลายทาง เพิ่มจำนวนถังขยะเพื่อรองรับขยะต่าง ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า วิทยาลัยครูคงใจเป็นสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการก่อสร้าง และการใช้อย่างสมบูรณ์ในปี 1998 ดังนั้นจึงทำให้การตกแต่งอาคารสถานที่ยังไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ พร้อมทั้งเป็นสถานศึกษาที่ห่างไกลจากแหล่งน้ำ จึงไม่สะดวกในการบริการน้ำแก่นักศึกษาเท่ากับความต้องการของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจจากแบบสอบถามและผลจากการวิเคราะห์ตารางที่ 6 พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจน้อยต่อความสะดวกสุขลักษณะของห้องน้ำ ความสะดวกเพียงพอของห้องน้ำ กับจำนวนนักศึกษา และความเพียงพอของถังขยะสำหรับรองรับขยะมูลฝอยในวิทยาลัย

4.2 ด้านการเรียนการสอน อาจารย์ต้องลดการให้กิจกรรมและสรุปเนื้อหาที่สำคัญให้นักศึกษา เพิ่มวัสดุอุปกรณ์ที่ทำการทดลอง ปรับปรุงห้องทดลองให้เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า อาจารย์แต่ละคนได้ฝึกชอบหลายหน้าที่ ซึ่งเป็นผลกระทบต่อการขึ้นห้องสอน และหลังจากให้กิจกรรมแล้วก็ไม่มีเวลาที่จะทำการแก้หรือสรุปเนื้อหาของบทเรียนให้นักศึกษา การหาแหล่งสนับสนุนเพื่อสนองวัสดุอุปกรณ์ และแหล่งทุนเพื่อสร้างอาคารทดลองให้เหมาะสม ความต้องการยังไม่กว้างขวาง ทุนสำหรับสนองในการบริหารต่าง ๆ ไม่เพียงพอกับความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามในตารางที่ 7 พบว่า นักศึกษามีความพึงใจระดับปานกลางเกี่ยวกับความเพียงพอของจำนวนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติ

4.3 ด้านกลุ่มเพื่อน เพิ่มความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกันของกลุ่มนักศึกษา อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษามาจากหลายพื้นที่ที่แตกต่างกัน มาจากครอบครัวที่มีฐานะแตกต่างกัน ซึ่งก่อให้เกิดความเกรงใจซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามตารางที่ 8 พบว่า ค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกข้อได้แก่ การแนะนำช่วยเหลือด้านการเรียนของรุ่นพี่ต่อรุ่นน้อง

4.4 ด้านการบริหาร ควรเพิ่มความสะดวกรวดเร็วในการบริการแก่นักศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ระบบการบริหารในวิทยาลัยครูคงใจ ได้ดำเนินการตามระเบียบของวิทยาลัย

โดยผ่านแต่ละขั้นตอน ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เสียเวลาพอสมควรในการบริหารแก่นักศึกษา สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามตารางที่ 9 พบว่า ค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกข้อได้แก่ ความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการแก่นักศึกษา

แนวทางการส่งเสริมสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูคงไย

1. ด้านอาคารสถานที่วิทยาลัยครูคงไยควรจัดพื้นที่ให้สวยงามขึ้นกว่าเก่า ทำความสะอาดในพื้นที่วิทยาลัยเพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น ขยายห้องเรียน ห้องน้ำให้มากยิ่งขึ้นเพิ่มปริมาณน้ำให้เพียงพอแก่ห้องน้ำเพื่อใช้ได้สะดวก มีการจัดการทำความสะอาดอยู่เสมอ ขยายห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ให้มากขึ้นกว่าเก่า เพิ่มจำนวนถังขยะสำหรับรองรับขยะมูลฝอยในวิทยาลัยตามแต่ละจุดให้มากขึ้น จัดการทำความสะอาดบริเวณภายในวิทยาลัยให้มีความสะอาดอยู่เสมอ
2. ด้านการเรียนการสอน วิทยาลัยครูคงไย ควรสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติ และควรสนับสนุนให้ครูอาจารย์ที่สอนในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้ทำการผลิตและนำใช้สื่อประกอบการสอนของอาจารย์ให้มากยิ่งขึ้น เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลการสอนของอาจารย์อย่างสม่ำเสมอ สนองจำนวนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติให้มากยิ่งขึ้น และอาจารย์ที่สอนควรลดการให้กิจกรรมแก่นักศึกษา
3. ด้านกลุ่มเพื่อน วิทยาลัยครูคงไย ควรมีการแนะแนวเพื่อให้นักศึกษาเกิดความคิดช่วยเหลือกันทั้งด้านการเรียน เพิ่มการศึกษาแนวคิดให้รู้ถึงความสำคัญในการปฏิบัติงานร่วมกัน มีความไว้วางใจซึ่งกันและกันของกลุ่มนักศึกษา
4. ด้านการบริหาร วิทยาลัยครูคงไย ควรเพิ่มความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการแก่นักศึกษากรณีที่นักศึกษามีความจำเป็นต้องการความช่วยเหลือ ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการพิจารณาถูกระเบียบ ข้อบังคับที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักศึกษา พร้อมกันนั้นควรสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาเพื่อนำมาเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการบริหาร เพิ่มการสนับสนุนส่งเสริมต่อนักศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ ในด้านต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ด้านอาคารสถานที่ วิทยาลัยครูคงไยควรหางบประมาณเพื่อขยายจำนวนห้องน้ำให้เพียงพอกับจำนวนนักนักศึกษา และทำความสะอาดให้ถูกสุขลักษณะของห้องน้ำ
2. ด้านการเรียนการสอน วิทยาลัยครูคงไย ควรหาวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติให้มากยิ่งขึ้น

3. ด้านกลุ่มเพื่อน วิทยาลัยครูคงโข้ว ควรหาวิธีเพื่อให้นักศึกษาได้แนะนำช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางการเรียน โดยเฉพาะการช่วยเหลือระหว่างนักศึกษารุ่นพี่ต่อรุ่นน้อง

4. ด้านการบริหาร วิทยาลัยครูคงโข้ว ควรอำนวยความสะดวกและรวดเร็วในการให้บริการแก่นักศึกษากรณีที่นักศึกษามีความจำเป็นต้องการความช่วยเหลือ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ในโอกาสต่อไปควรทำการวิจัยพัฒนาสภาพแวดล้อม (Research and Development) ให้ครอบคลุมด้านต่าง ๆ รวมถึงครอบคลุมวิทยาลัยครูอื่น ๆ ด้วย